

سخنرانی سناتور مشاهد حسین از پاکستان

سناتور مشاهد حسین رئیس کمیسیون روابط خارجی سنای پاکستان در تاریخ ۱۳۸۵/۱۰/۱۷ در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی پیرامون سیاست خارجی پاکستان: چالش‌ها و فرصت‌ها سخنرانی کرد. در زیر خلاصه‌ای از این سخنرانی ارائه می‌شود:

برخلاف هند، علیه ایران رأی نداده و با روسیه و چین در مورد ایران هم رأی بودیم. آمریکا هند را تهدید کرده بود که چنانچه به نفع ایران رأی دهد قرارداد هسته‌ای با این کشور را فسخ خواهد کرد، بدین ترتیب هند به جمع مخالفان پیوست.

در ادامه مایلیم به نقطه نظر پاکستان در مورد سه موضوع پردازم: ۱- روابط با هند ۲- روابط با افغانستان ۳- همکاری منطقه‌ای.

۱- در مورد روابط پاکستان و هند، هر دو طرف اقداماتی را جهت عادی‌سازی روابطشان انجام داده‌اند. رئیس‌جمهور پرویز مشرف ایده‌های جدیدی برای حل بحران آسیای جنوبی یعنی منازعه حل‌نشده کشمیر ارائه داده‌اند و امیدواریم با پیشنهاد اقداماتی متقابل از سوی هند شاهد افزایش صلح، ثبات و امنیت در این منطقه باشیم. در آوریل سال جاری قرار است نشستی از اتحادیه همکاری منطقه‌ای

منطقه‌ای که ما در آن قرار داریم به خاطر سیاست‌ها و چالش‌های اخیر مرکز ثقل موضوعات جهان قرار گرفته است. اکنون برای اولین بار پس از جنگ جهانی دوم شاهد حضور نیروهای ناتو در برخی از نقاط منطقه مانند عراق و افغانستان هستیم. بنابراین سناریوی منطقه تغییر کرده و تبدیل به منطقه‌ای بی‌ثبات و متزلزل گشته است.

در مورد مسائل مربوط به ایران دو موضوع قابل طرح است: اول علاقمندی ما به تکمیل پروژه خط لوله گاز که رئیس‌جمهور پرویز مشرف بر تعهد به آن و امیدواری به اینکه دولت ایران و پاکستان بتوانند مشکلات فنی و اداری مربوط به آن را بزودی حل کرده و آن را ظرف چند ماه آینده به انجام رسانند، تأکید کرده‌اند و دوم اینکه ما معتقدیم برنامه انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای ایران زیر نظر IAEA حق این کشور بوده و هر مشکلی در این رابطه باید از طریق گفتگو، نه اعمال زور یا تحریم و به واسطه IAEA حل شود. ما در این اژانس،

آسیای جنوبی (SARC) در دهلی نو برگزار گردد و رئیس جمهور پاکستان نیز در آن شرکت نماید.

آخرین دیدار رؤسای این دو کشور در کوبا بود که رئیس جمهوری ایران آقای دکتر احمدی نژاد نیز حضور داشتند.

۲- در مورد افغانستان، باید گفت که پاکستان و ایران هر دو فداکاری زیادی کرده اند. ما پذیرای ۳/۵ میلیون مهاجر افغانی بوده ایم که هنوز ۲/۵ میلیون نفر از آنها در کشورمان به سر می برند. طی ده سال بین ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۹، میلیاردها دلار، صرف آموزش ۲۰۰ هزار مجاهد افغانی و ۳۰ هزار داوطلب مسلمان عرب، از جمله فردی به نام اسامه بن لادن و افرادی نظیر دکتر امان الظهاری و غیره کرده اند.

گفته می شود که پاکستان در کنار ایران، عربستان سعودی و ایالات متحده از وقایع بعد از ۱۱ سپتامبر حمایت کرده و به ثبات دولت کرزای کمک کرده است. ما به ثبات دولتی کمک کرده ایم که در انتخابات سال ۲۰۰۴ اکثر مهاجران افغانی به آن رأی مثبت داده اند. ما به اتحاد و ثبات این کشور پایبند بوده ایم و پس از برکناری طالبان از هیچ حزب و دسته ای حمایت نکردیم. اما وقتی به خاطر بی کفایتی دولت کابل یا شکست سیاست های غرب و ناتو در افغانستان، پاکستان را مورد سرزنش قرار دادند (درست همان طور که با شکست در عراق، ایران و سوریه را متهم ساختند) این اتهامات را نپذیرفتیم.

مثلاً اکنون (بنابر گزارش های سازمان ملل) افغانستان ۹۲ درصد از محصول خشخاش جهان را تولید می کند که کل منطقه و همچنین ایران را به خاطر قاچاق مواد مخدر تحت تأثیر قرار می دهد. ما ارتشی در افغانستان نداریم. کسانی که این کشور را اداره می کنند

مسئول وقایع داخل آن هستند نه کشورهای همسایه. برخی از تصمیماتی که گروه ۳۰ عراق برای این کشور اتخاذ می کنند، در مورد افغانستان نیز صادق است: الف - جنگ در عراق از نظر نظامی پیروزی در برخواهد داشت. ب- برای حل بحران عراق باید با همسایگان آن یعنی ایران و سوریه گفتگو کرد. در مورد افغانستان، ۶ کشور همسایه (ایران، پاکستان، چین، ترکمنستان، تاجیکستان و ازبکستان) به اضافه دو قدرت روسیه و آمریکا (گروه ۲+۶) برای حل موضوعات این کشور مطرح هستند. ج- آنها معتقد به گفتگو با گروه مقاومت، شورشیان و حتی ارتش مقتدی صدر می باشند. در گروه مقاومت افغانستان مردان زیادی وجود دارند مثل گلبدین حکمتیار که زمانی عامل اطلاعاتی آمریکا و زمانی عامل اطلاعاتی پاکستان بوده است. او با همه کار کرده و همه او را می شناسند. کسان دیگری نیز برای گفتگو وجود دارند. به هر حال برای بحران این کشور هیچ راه حل نظامی وجود ندارد.

۳- بعد از موضوعات هند و افغانستان سومین مسأله در سناریوی منطقه، روند بسیار مثبت همکاری های فزاینده منطقه ای است که اقتصاد و انرژی اولین زمینه های آن هستند.

همان طور که می دانید چین توافقنامه بسیار مهم ۱۶ میلیارد دلاری انرژی با هند، آسیای جنوبی، آسیای مرکزی و حوزه GCC امضا کرده است. این کشور اکنون عضو ناظر SARC، افغانستان عضو SARC، پاکستان و ایران ناظران سازمان همکاری شانگهای "SCO" و پاکستان شریک گفتگوی GCC است. بحث خط لوله گاز در منطقه مطرح است خط لوله ایران، پاکستان و هند، خط لوله ترکمنستان، افغانستان و پاکستان و خط لوله قطر در خلیج فارس. من در جایی به شوخی عرض کردم ما بزودی یک پایپلانستان (Pipelinistan) در منطقه خواهیم

داشت. این خطوط همه کشورهای منطقه را به یکدیگر متصل و نزدیکتر خواهد ساخت.

همچنین پاکستان می‌تواند از طریق بندر گوادر در بلوچستان راهروی انرژی برای چین و واردات این کشور از آفریقا و خاورمیانه به شمار آید.

ما در حال بررسی امکانات یک خط آهن از طریق قره‌قروم، برای متصل ساختن پاکستان و چین هستیم که دو شرکت چینی و آلمانی انجام آن را بر عهده گرفته‌اند. ما فکر می‌کنیم که چین نقش صلح و ثبات را در منطقه ایفا می‌کند.

در خاتمه به بحثی مختصر در مورد سه نکته از چالش‌های آینده می‌پردازم. بی‌ثباتی، افراط‌گرایی و خشونت بدون برطرف کردن ریشه‌های آنها از منطقه برچیده نخواهد شد. این سه عامل ریشه در بی‌عدالتی، سرکوب و تکذیب حقوق اساسی، خصوصاً در مورد مردم فلسطین در خاورمیانه و مردم کشمیر دارد. پس باید جهت تضمین صلح و عدالت در منطقه راه‌حلی ارائه گردد که مورد قبول مردم فلسطین و کشمیر باشد.

موضوع دوم یکی از مسائل مهم جهان امروز یعنی رابطه بین اسلام و غرب است. این موضوع با اعمال زور حل نمی‌شود. اختلاف میان این دو مربوط به اختلاف ادیان نیست. چرا که ما به عنوان مسلمان بدون پذیرش پیامبران ادیان دیگر اعتقاداتمان کامل نمی‌شود. پس موضوع مورد اختلاف، سیاسی است. اسلام مخالف افراط‌گرایی بوده و نباید تروریسم را به مذهب صلح و ثبات اسلام مرتبط ساخت.

موضوع سوم اینکه تمامی کشورهای مسلمان منطقه برای جلوگیری از خطر یک جنگ نیابتی در جهان اسلام باید با هم همکاری کنند. این جنگ جوامع

اسلامی را در راستای خطوط فرقه‌ای، زبانی و نژادی متفرق خواهد ساخت.

اکنون جهان به رابطه نزدیک جوامع و کشورهای منطقه نیاز دارد و همه ما باید با همکاری برای حل مشکلاتمان در این میان نقشی ایفا کنیم.

جناب آقای مشاهدحسین در پایان به برخی از سؤالات حضار پاسخ دادند:

س: پاکستان و هند دارای قدمت یکسانی هستند چرا سیاست خارجی هند پیشرفته‌تر است؟

ج: نمی‌دانیم منظور شما از سیاست خارجی پیشرفته چیست؟ شاید منظورتان امضای توافق هسته‌ای هند با آمریکا و قرار گرفتن در صف مخالفان ایران است که ما این کار را نکردیم. ما روابط نزدیکی با آمریکا داریم ولی این امر باعث نشده حق ایران از انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای را زیر پا بگذاریم. ما از پروژه خط لوله ایران حمایت کرده و با جنگ در عراق مخالفت کردیم. اولین کشوری بودیم که دولت حماس را به کشورش دعوت کرده و ۳ میلیارد دلار به آنها کمک مالی دادیم. (برخلاف دوستان هندی شما)

س: شما در مورد همگرایی منطقه‌ای برای از بین بردن بی‌ثباتی در منطقه و گفتگو با همه گروه‌ها صحبت کردید یعنی شما عقیده دارید با گروهی مانند طالبان که زمانی ثبات و امنیت افغانستان و کشورهای دیگر را برهم زده گفتگو کنیم؟

ج: پاکستان از هر گروهی که برای امنیت ملی کشور اهمیت داشته باشد حمایت می‌کند همان‌طور که ایران وقتی کشورهای غربی و عربستان سعودی از طالبان حمایت می‌کردند، از پیمان آتلانتیک شمالی پشتیبانی کرد. به هر حال این موضوع مربوط به گذشته می‌شود و باید گفت که اکنون ما روابط توأم با همکاری نزدیکی با ایران داشته و به وحدت و اقتدار آنها احترام می‌گذاریم.

س: سیاست پاکستان در قبال تجاوز اسرائیل به کشورهای اسلامی چیست؟ و درباره حل موضوع خاورمیانه و رابطه اسلام با غرب و افراط‌گرایی نیز توضیح دهید؟

ج: موضوع غفلت ما از غرب شکستی برای کشورهای اسلامی محسوب می‌شود. غرب مسؤول همه مسائل ماست. اما ما به عنوان کشورهای اسلامی برای دفاع از این تنش‌ها چه کرده‌ایم؟ همه چیز را نمی‌شود به توطئه بین‌المللی نسبت داد. سیاست‌ها و اقدامات غلط ما به آنها کمک کرده است. من فکر می‌کنم پاکستان در سیاست حمایت از جنبش‌های آزادیخواه (جنبش‌های مراکش، تونس و الجزایر) و فلسطین بسیار پایدار بوده است؛ در سال ۱۹۸۲ در نبرد بیروت سه کشور برای کمک به فلسطین نیرو فرستادند، پاکستان، ایران و الجزایر. اکنون نیز سیاست ما مشخص است: ما پیرو خط سازمان کنفرانس اسلامی هستیم و تا زمانی که اسرائیل از خاک فلسطین خارج نشده و آن را به رسمیت نشناسد ما هم این کشور را به رسمیت نمی‌شناسیم.

در مورد هرزگوین نیز باید بگوییم که ما اولین کشوری بودیم که تحریم تسلیحاتی سازمان ملل را نقض کرده و مهمات به این کشور فرستادیم. پس از ما مالزی، ایران و عربستان سعودی نیز این کار را کردند. وقتی اسرائیل به لبنان حمله کرد ما به این کشور کمک‌های بشردوستانه ارسال کردیم.

ما باید به افکار عمومی جهان احترام بگذاریم و امنیت ملی خود را حفظ و حمایت کنیم. ملت‌ها باید با هم متحد باشند. نه تنها کشورهای اسلامی بلکه همه کشورها. رئیس‌جمهوری فرانسه، آقای شیراک، با قدرت، جنگ عراق را محکوم کرده است. بزرگترین تظاهرات علیه جنگ عراق در لندن، رم، واشنگتن، برلین، پاریس و مادرید برگزار شد، نه در اسلام‌آباد، استانبول یا جاکارتا. اینها متحدان واقعی شما هستند.

گروه مطالعات آسیا و اقیانوسیه

